

LONDONAS AVIŽIE

Nr. 1242.

24. jūlijā.

1970.

6

1970. gada 24. jūlijā.

PROFESORS KĀRLIS IELEJA AIZSAULĒ

Bagāts idejām un iecerēm, prof. Kārlis Ieleja bija ieradies no savas darba vietas Ohaio (Ohio) Ziemeļu universitātes Eiropā, lai Helsinkos, Stokholmā, Lundā, vairākās Vācijas bibliotēkās u. v. c. sameklētu kādas papildziņas saviem jau tā plašajiem darbiem par ūdens un vēja spēka izmantošanu Latvijā, apskatot šos jautājumus arī plašākā vēsturiskā perspektīvā. Pēdējos mēnešos, strādādams gar saviem pētījumiem Minchenē, K. Ieleja bija sācis justies saguris. Meklētā ārstu palīdzība un slimnīcas gādība nav vairs spējusi apturēt bīstamās leukēmijas (asins vēža) progresējumu, un izcilais latviešu tehnikas vēstures speciālists aizvēris acis uz mūžiem 1970. gada 27. jūnijā, atstājot rindu iespiešanai gatavotu darbu.

K. Ielejas publicēto rakstu skaits ir ļoti liels; visvairāk to par tehnikas problēmām un tās atsevišķo nozaļu vēsturi. Savā laikā godalgoti viņa darbi par ūdens apgādi lauku saimniecībā un par Daugavas un Lielupes ūdens ceļa izbūvi. Viņš bijis dažādu žurnālu līdzstrādnieks un vairākiem arī redaktors (skolu un universitātes izdevumi, Sauksme (Vācijā) un Tehnikas Apskats, Savienotajās valstīs). Pie pēdējiem K. Ielejas pētījumiem, bez jau minētajiem darbiem par ūdens un vēja spēka izmantošanu, pieder arī pisma spēka izmantošanas problēmu tīrējums. Nelaiķis bija paspējis savākt arī daudz materiāla iecerētai grāmatai par Latviešu zinātņi (un zinātniekiem) trimdā. Ļoti vēlama būtu visu šo jau apstrādāto materiālu publicēšana.

Prof. Kārļa Ielejas dzimtene ir Vidzeme, Ogres pagasts, kur viņš dzimis 1909. gada 7. martā. Pēc Rīgas tehnikuma beigšanas studējis Latvijas universitātē, Minchenē, Karlsrūē un Kalifornijas universitātē, vēlāk pats kļūdamas par mācības spēku. Nelaiķis bija vienības Ziemeļis loceklis; visai aktīvi darbojies dažādās ASV latviešu organizācijās (Amerikas latviešu apvienības Kultūras fonda, Zinātņu sekcijā, Humānāro zinātņu asociācijā u. c.).

Par Kārļa Ielejas aiziešanu aizmūžos pašos labākajos zinātnieka jaudas gados visai žēl. Viņa paziņām un draugiem viņš paliek piemiņā kā ļoti simpātisks, saulaina rakstura cilvēks.

Kārlis Draviņš.

Miris izcils politiķis

PĒKŠŅI MIRIS FINANČU MINISTRS MEKLODS

Londonā, 20. jūlija vakarā pēkšņi mira Anglijas jaunās valdības finanču ministrs Aians Meklods (Macleod). Nelaiķis bija 56 gadus vecs.

Pirms divi nedēļām Meklods ieradās uz pārbaudi Sv. Džordža slimnīcā, kur ārsti konstatēja akūtu aklās zarnas iekaisumu un nākamās dienas rītā izdarīja operāciju. Pēc operācijas pacients drīz atveseļojās, un 17. jūlijā viņu atlaida no slimnīcas mājā. Trīs dienas vēlāk viņš mira.

Meklods bija viens no ievērojamākiem konservatīvo politiķiem un izcils runātājs. Viņš bija ministrs arī agrākajā konservatīvo valdībā, bet pēdējā laikā opozīcijā savus talantus un enerģiju veltīja strādnieku partijas valdības saimnieciskās politikas kritizēšanai. Nav

dāts, vada ļoti svarīgo iekšlietu resoru, kam patlaban jānodarbojas ar nemieriem Ziemeļīrijā un citiem steidzamiem uzdevumiem.

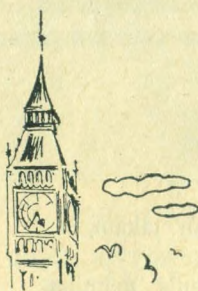
Enfildas rietumu vēlēšanu iecirknī, no kuŗa Meklods bija ievēlēts, tagad būs vajadzīgas papildu vēlēšanas. Par to iznākumu gan valdības partijai nav nekādu bažu, jo Meklods bija ievēlēts ar 11.962 balsu lielu vairākumu.

Parlamenta lordu un apakšnama sēdēs 21. jūlijā visu partiju vadītāji veltīja cildinājuma vārdus mūžībā aizgājušajam ievērojamam valstsvīram. Meklods atstāj atraitni un dēlu un meitu, kas abi ir precējušies.

★ Piecdesmit franču intelektuāļi nosūtījuši vēstuli Nobeļa prēmiju komisijai Stokholmā un lūguši piešķirt Nobeļa prēmiju literatūrā 52 gadus vecajam krievu rakstniekam Aleksandram Solženīcinam, kuŗa darbu publicēšana Padomju savienībā ir aizliegta. Vēstuli starp citiem parakstījuši profesors Raimonds Arons, rakstnieks Fransuā Moriaks, kas pats saņēma prēmiju 1952. gadā.

Solženīcins dzīvo ārpus Maskavas. Pagājušā gada oktobrī viņu izslēdza no rakstnieku savienības, kad Rietumos publicēja viņa darbus Vēža slimnieku nodaļa un Pirmais aplis, kas aizliegti Krievijā, bet guvuši plašu ievēribu Rietumu pasaulē.

Padomju presē pret Solženīcinu vērsti asi uzbrukumi, un viņa stāvoklis bijis pēdējos gados ļoti apdraudēts.

šaubu, ka viņam lieli nopelni konservatīvo partijas uzvarā; viņš bija viens no galvenajiem šīs uzvaras kaldinātājiem.

Ministru prezidentam Hitlam ir zināmas grūtības izraudzīt Mekloda pēcteci, jo Modlings, kas būtu dabīgais kandi-

Brīvības cīņu avangardists

(Turpinājums no 1. lpp.)

vadību, un, divas nedēļas pavadījis ienaidnieka aizmugurē, Hazners iespēja ar nedaudzkiem kaŗavīriem šķersot fronti un atkal pievienoties savejiem. Ar to V. Hazners bija izpelnījies ievēribu kā padoto kaŗavīru, tā priekšniecības acīs.

1944. gada otrā pusē, kad 15. divīzija bija novietota pārtormēšanai Rietumprūsijā, majoru Vili Hazneru iecēla par komandieri izlūku bataljonā, kas bija iz-

gadus bija vades priekssēdis. Kā vienu no pirmajiem DV organizācija viņu godināja ar zelta nozīmi.

Viņa Haznera vadībā vanagi un vandažes ASV ir izveidojušies par skaitliski lielāko un rosīgāko saimi visā organizācijā. Amerikā V. Hazners no jauna ir ievēlēts Centrālajā valdē un kādus 7 gadus ir bijis DV Centrālās valdes priekšsēža pirmais vietnieks. Pagājušā gada oktobrī Vili Hazneru ievēlēja par DV Centrālās valdes priekšsēdi. Par šo

★ Asus uzbrukumus Vilsonam ir izteicis strādnieku partijas kreisā spārma deputāts Maikels Futs nedēļas izdevumā Tribune. Viņš apvaino partijas vadību pašapmierinātībā un naivumā, partijas manifestes esot vājākais partijas vēsturē. Pašgudrība esot novedusi pie vēlēšanām nepareizā laikā, ar nepareiziem lozungiem un nepareizā stilā. Jāgroza esot vadības pašapmierinātība, kas bijusi galvenais zaudējumu iemesls. Strādnieku partija nostabilizējusi saimniecisko dzīvi, bet nepratusi izmantot situāciju. Daži strādnieku partijas vadoņi esot aizmirsuši, ka Anglijā ir 600.000 bezdarbnieku, ir ģimenes, kas dzīvo lielā trūcībā un miljoni, kas dzīvo no algas, pēdējos sešos gados savā māj-saimniecībā bijuši lielās grūtībās.

★ Krievu un amerikāņu sarunas par stratēģisko ieroču ierobežošanu norit Vinē joprojām. Tagad Vinē ir izplatītas baumas, ka sarunas pārtrauks jūlija beigās un turpinās atkal Helsinkos rudenī; pēc tam, ja vajadzēs atkal Vinē u.t.t.

★ Atklājot dienvidus austrumu Āzijas ārlietu ministru konferenci Manilā, Anglijas ārlietu un kopvalsts ministrijas parlamentu sekretārs Antons Roils izteicies, ka Anglijas jaunā valdība visā drīzumā noskaidrošot pārējo Britu kopvalsts dalībnieku domas par angļu militāro spēku paturēšanu Malēzijā un Singapūrā pēc 1971 gada.

★ Piektdien, 3. jūlijā Dan-Air strūklas lidmašīna lidojumā no Mančesteras uz Barselonu, Spānijā, cieta katastrofu, pie kam nonāvēti visi pasažieri un apkalpe-skaitā 112 personas. Katastrofa notika Montseri kalnos, apmēram 37 jūdzes uz ziemeļiem no Barselonas, dienas laikā ap pulksten 7 vakarā, kad lidmašīnai atlika vairs ko lidot kādas 5 minūtes līdz Barselonas lidlaukam. Katastrofas iemeslus noskaidro. Lidmašīnas pasažieri visi bija angļi, kas devās atvaļinājumā uz Spāniju.

Ziemeļu Spānijā šī ir pēdējo 12 gadu laikā sestā lidmašīnu katastrofa, kuŗās bojā gājuši pāri 300 cilvēku.